

הפותרת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שלישי כ"ב תמוז תש"פ | דף היומי בבלי: שבת קל.

דף היומי בהלכה: מסעיף ט"ז עד תחילת סימן תצ"ח.

מוסר: שמירת הלשון - שער התורה פרק ב' עד פרק ג'.

קנין חכמה הלימוד השבועי: מסכת אבות פרק ה משנה יא עד פרק ה משנה טו

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirsuh@dirsuh.co.il

ה"פוסק" בן ה-7 מציילה | "דע לך, כי בזכות המשולחים אני לומד את הדף היומי" | "חברי ועד השבת של וינה" | 1932

על דא ועל הא

מיד כסיימתי להציג את השאלה, נענה בני נ"י בן ה-7 ואמר: "אני לא יודע מה הדין בזה, אבל דבר אחד אני יודע - ש'אם היה בעליו עמו', אינו חייב לשלם!" התפלאתי, מנין לילד בן 7 הידיעות הללו?

צריכים לזורקם, ומי חייב לשלם עלות המחבת, שכבר אינה ראויה לשימוש.

מיד כאשר סיימתי להציג את השאלה, נענה בני נ"י בן השבע ואמר: "אני לא יודע מה ההלכה בזה, אבל דבר אחד אני יודע -

ש'אם היה בעליו עמו', בוודאי שאינו חייב לשלם!"

התפלאתי, מנין לילד בן 7 הידיעות הללו, ושאלתי אותו: מאיפה אתה יודע את ההלכה הזו? והוא השיב: "מה פירוש איך? הרי כל לילה אתה חוזר על זה עם התלמידים שלך, 'אם בעליו עימו לא ישלם'..."

מה התברר? בעקבות ימי הקורונה, אני מוסר את השיעור היומי לתלמידי הישיבה דרך הטלפון. בימים אלו אנו לומדים פרק 'השואל', שכידוע כל הסוגיות בתחילתו עוסקות בהלכה זו. כך קלט בני הקטן את ההלכה הזו...

אז הנה עוד משהו טוב שיצא לנו מהקורונה הזו...

את המעשה דלהלן שלח למערכת 'הפותרת' ידידנו הרה"ג ר' אוריאל פורמן שליט"א, מרבני קהילת 'אש התורה' בצ"לה. במכתבו הוא מגולל אנקדוטה מעניינת, שכמדומה רק 'ימי הקורונה' מסוגלים להנפיק כדוגמתה...

בשבת, הוא מספר, הצגתי בפני ילדיי, כאתגר תורני למחשבה, שאלה הלכתית שהובאה בפני הגאון רבי יצחק זילברשטיין שלט"א, וזו לשון השאלה: מעשה באדם ששאל מחבת משכנו. אחר מספר שעות החזירה אשתו את המחבת לשכנתה, ואז שאלה אותה השכנה מה טיגנה בה, וענתה לה כי הכינה במחבת שניצלים בשריים... "אוי!", נפלטה הזעקה מפי בעלת-המחבת, "הרי המחבת חלבית! ורק היום בבוקר טיגנתי בה מאכלי חלב. בדרך כלל", הוסיפה, "יש לנו סימן על כל הכלים החלביים, אך בדיוק את המחבת הזאת שכחנו עדיין לסמן, שכן היא חדשה יחסית".

השאלה היא - מי חייב לשלם את עלות השניצלים, שעכשיו

שוהים בבידוד? לפניכם פסק ההלכה של מרן הגר"ח קנייבסקי לגבי שמיעת מוזיקה בבין המצרים

Aharon Krohn/Flash90

עשרות אלפים שוהים בבידוד בימים אלו, האם הם יכולים לשמוע מוזיקה למרות בין המצרים?

מרן הגר"ח השיב לשאלה באמרו כי השוהים בבידוד מותר להם לשמוע מוזיקה, במערכת 'דרך אמונה' שם פורסמה תשובתו של שר התורה הדגישו כי השאלה נשאלה רק כלפי אלו ששוהים בבידוד ואין זה הוראה לכלל הציבור. כזכור, גם ב'גל הראשון' של נגיף הקורונה, התירו רבים מגדולי ישראל לשוהים בבידוד לשמוע מוזיקה, למרות ימי האבילות של ספירת העומר.

מוזיקה בבין המצרים בתקופת הקורונה: ביום שישי האחרון (י"ח תמוז, 10.7) נשאל מרן הגר"ח קנייבסקי שליט"א האם השוהים בבידוד בימים אלו יכולים לשמוע מוזיקה, למרות שאנחנו כעת בעיצומם של ימי בין המצרים. השאלה נשאלה בעקבות הקושי הרב של הסגורים בבידוד, שאינם יכולים לצאת מבתיהם, ולעיתים רבות הם שוהים בבידוד בתוך חדר מסוים בבית, כדי לא להדביק את בני הבית. שמיעת מוזיקה עשויה לסייע להם להירגע מעט ולהתמודד עם הקושי.

הסיפור היומי

יום אחד הוא סיפר לי: "דע לך, כי בזכות המשולחים אני לומד את הדף היומי"... המשפט התמוה גרם לי לשבת לידו ולשמוע מפיו דברים שלבסוף חיברו גם אותי אל הדף היומי. הסכיתו ושמעו...

Gili Yaari /FLASH90

לידו ולשמוע מפיו דברים, שלבסוף גם חיברו אותי אל הדף היומי. הסכיתו ושמעו. המשולחים בברזיל עובדים קשה מאד. הגבירים אינם מתגוררים באזור אחד, ויש לטרוח ולנסוע ממקום למקום כדי לאתרים. בסוף יום שכזה המשולח מותש לחלוטין, ולא פלא. יהודי תלמיד חכם זה הבחין, כי רק היהודים אשר קבעו את נפשם עם הדף היומי, מסוגלים לפתוח גמרא בסוף יום עבודה מתיש וללמוד את הדף היומי. האחרים, אינם מסוגלים! אין זו גוזמה. הראש כואב ממאמץ ומחום, הרגליים דואבות, על ההרגשה אין צורך להרחיב את הדיבור, והמיטה המרווחת היא המפלט היחידי לפני היום החדש העומד להתרגש עליהם - ובכל זאת, לומדי הדף היומי אינם מוותרים, או יותר נכון, אינם מסוגלים לוותר. עם כל הקשיים, הם פותחים את הגמרא, פוערים את עיניהם הלאות, מתחברים אל הגמרא ואגלי טל של חיים מורעפים עליהם ומרוויים את נשמתם.

ומצ'ילה לברזיל: את המכתב הבא שלח אברך חסידי מברזיל למערכת 'מאורות הדף היומי' כבר לפני מספר חדשים, שם בחרו לפרסמו דווקא בעיתוי הנוכחי, בעיצומו של הטיפוס במעלה התלול של מסכת גדולה וארוכה כמסכת שבת, לחיזוק ולדרבון הלומדים המתמודדים עם המשימה המאתגרת והחשובה לאין ערוך. הזדמן לי להכיר יהודי כבן שישים - כותב האברך במכתבו - תלמיד חכם, גם אמיד, הקובע עיתים לתורה באופן רציף. בכל רגע פנוי הוא שוהה בבית המדרש ולומד, וגם האנשים המבקשים אחריו כדי להתרימו לצרכי צדקה שונים, פונים לבית המדרש בו הוא שוהה ומבקשים את עזרתו. לב רחב לו. לא זו בלבד שהוא מסייע להם בממון, הוא גם משתדל לדאוג להם לסעודה הגונה, ובערוב היום, לא פעם הוא מלין בביתו משולחים, כדי שינוחו מעמל יומם המפרך. יום אחד הוא סיפר לי: דע לך, כי בזכות המשולחים אני לומד את הדף היומי... המשפט הבלתי ברור שיצא מפיו, גרם לי לשבת

גם בלהט השמש היוקדת ניתן היה להבחין בחיזורון שפשט לפתע על פני הקצין. המחט פשוט נעלמה. צינור העירוני היה בידינו, אבל קצהו היה חלול ללא המחט. בשבריר של שניה הבין את המשמעות...

המפקד הקיבוצניק שלמד על בשרו: אין דבר בעולם שיכול למנוע את רצון הקב"ה מלהתקיים

ששרר לפני פרוץ המלחמה. בכל שניה יכולה האש להתלבות שוב. הכוננות צריכה להיות במלואה. יוסי, שהיה חבר קיבוץ בצפון, הפך למפקד הפלוגה לאחר שהמפקד נהרג ביום השלישי לקרבות. הוא קיבל לידי את הפיקוד וזכה להערכה רבה. כעת עבר בין הטנקים הפזורים בשטח כדי להחליף עם החיילים כמה מילות עידוד.

אוריאל המתין ליוסי שיגיע לטנק שלהם. זה כבר ארבעה ימים של שקט מוחלט, אולי גם הלילה ינסה לבקש ולקבל סוף סוף תשובה חיובית לשחרורו. הקשר עם הבית רופף. מעולם לא חשב כי לדמעות יש ריח, עד שקיבל מכתב מהבית, אשר נדף ממנו ריח של דמעה צורבת, וגעגועיו העיקו עליו. "יוסי, האם יש סיכוי להשתחרר לאיזה יום? אפילו לכמה שעות", שאל, ביקש, אפילו התחנן.

יוסי לא חשב אף לרגע. "אין כל סיכוי להשתחרר בימים הקרובים", השיב מיד. "המצב מתוח, אתה יודע. בצמרת הפיקוד דורשים לשמור על כוננות מלאה, אין שחרורים. אין חופשות". "אבל אתה יודע", ניסה אוריאל שוב, "זוג צעיר, לפני שבועות ספורים התחתנו, רק להגיד שלום ולחזור".

"צר לי מאוד", השיב, "אבל אין סיכוי, חבל על הבקשה, איש לא ישחרר אותך מפה. אפילו האלוקים בו אתה מאמין, לא יוכל להוציא אותך לחופשה" (עפ"ל).

אוריאל, שעד עתה עוד שמר על קור רוח, לא יכול היה להבליג. הנושא הדתי לא עלה על הפרק במלחמה. פה ושם, לנוכח המראות הקשים היו שזרקו מספר מילים של התרסה או השלמה, אוריאל שהיה החרדי היחיד עם הציציות המשתלשלות על בגדי החאקי. החיילים לא התגרו בו כלל, אבל דבריו של המ"פ היו התרסה גלויה.

מאוכזב מהתשובה הנחרצת, החליט להשיב מלחמה: "יוסי, אני רוצה שתחזור בך ממה שאמרת. אין סיבה שתדקור אותי במילים הקשות הללו. אם אתה לא רוצה לשחרר אותי, זו זכותך. אתה כאן המפקד. אבל אם הקב"ה ירצה שאני אצא מכאן לחופשה, אין מי שיוכל למנוע זאת בעדו, גם לא אתה".

יוסי הופתע מהמתקפה, לרגע החליט לקטוע את הויכוח מיידית, אבל ה'קיבוצניק' שבו בער והצית מחדש את האש: "אתה יכול להגיד מה שאתה רוצה אוריאל, אבל אני יוסי המ"פ אומר לך

היה זה בימי מלחמת יום הכיפורים, בלילה אפל במחנה צבאי שהתמקם במדבר. קבוצת הלוחמים נלחמה באזור זה כבר שלושה שבועות. מותשים ועייפים שכבו החיילים למנוחה קצרה, כשהמראות הקשים לא מרפים לרגע מלהופיע בראשם היגע. המראות ההם חלפו גם בראשו של אוריאל, חייל שזה לא מכבר חגג את שמחת נישואיו.

ניגוני התזמורת העליזים התחלפו להם עם רעמי התותחים, רעם מחריש אוזניים שקשה להתרגל אליו גם לאחר שעות בלתי פוסקות של התפוצצויות. מי יכול היה להאמין כי הבזקי הפלש של הצלם בחתונה, יתחלפו כה מהר עם הבזקי הפגזים שנחתו מסביבו. מעודו לא חשב כי ייטול חלק פעיל במלחמה ממש. לא כבמשחק, לא כמו באימונים המפרכים, אלא קרב, עם דם ואש ותמרות עשן.

שלושה שבועות בלבד נמשך השקט מן החתונה וממסיבות השבע ברכות, ולאחר מכן הגיע ראש השנה ויום הכיפורים כאשר קולו של החזן בבית הכנסת השתק לפתע באמצע התפילה, הצפירה פוגגה את האווירה המרוממת והוא קיבל הוראה חד משמעית להתייצב ולצאת לקרב. הוא עוד הספיק להיפרד מאשתו הצעירה ואף ביקש ממנה לגשת אל ראש הישיבה שיעזור לה בתקופה קשה זו, כפי שעזר להם בתקופת החזרה בתשובה, ויתן את ברכתו, ומיהר אל הרכב הצבאי שהמתין לו ליד הבית.

הקרב היה קשה מאוד, המראות היו קשים לשחזור, כמו רובוט הוא ביצע את כל המשימות שהוטלו עליו, מתבונן בבעתה בחיילים המצריים המשוטטים בין הטנקים עם טילי הכתף בידיהם. טנקים עלו בעשן בזה אחר זה. גם הטנק שלו נפגע פעמיים ובנס לא עלה באש.

חלפה תקופה קצרה והגיעו הימים המעודדים. התמונה השתנתה בשדה הקרב ומאות טנקים מצריים היו בוערים, בס"ד התרחש המהפך. ולבסוף, דממת הפסקת האש. אך המתח טרם חלף, איש לא יכול היה לדעת האם הקרבות באמת הגיעו לקיצם. בכל רגע יכול היה המדבר להתעורר מחדש אל התופת הנוראה. יוסי, סגן מפקד הפלוגה, לא נתן להרפות מהמתח ולו גם לרגע. השקט, כך אמר לפיקודו, הוא מטעה, כמו השקט המדומה

שוב: אף אחד בעולם לא יוכל להוציא אותך מכאן לחופשה", סיים את המשפט הכפוני, ומבלי להמתין לתגובה נעלם אל החשיכה. אוריאל שתק, מה לו ולוויכוח סרק עם קיבוצניק שאינו יודע מה הוא סח. חבריו של אוריאל טפחו על שכמו, גם הם רחוקים מיהדות, אך הימים המשותפים בתוך הטנק הלוהט, קירבו את הלבבות. "אל תשים לב אליו", ניסו להרגיע אותו.

למחרת, עפעפו החיילים מול מסוק רעשני ומאביק שנחת בסמוך, פולט מתוכו צוות קציני רפואה, שנכנסו אל אוהל המ"פ. לאחר דקות ספורות נתקבלה הוראה להתכנס בסמוך לאוהל. אחד הקצינים שהגיע במסוק, סיפר לחיילים על הצידוד החדש שהגיע מארה"ב, ובין השאר על ערכת עירוי חדשנית שפותחה במעבדות המחקר האמריקאיות. החיילים הכירו את העירויים עם המחטים העבים שהיו חלק מהצידוד הרפואי של הפלוגה. זה לא היה נעים להיפצע, אבל גם המחט העבה בזמן עירוי הדם היתה גורם מאיים. וכך, במסגרת הרכבת האווירית, הגיע גם ציוד חדש זה ובו מחטים חדשניות זעירות ממש.

קצין הרפואה הסביר לחיילים את טיבו של הצידוד הרפואי החדש וביקש להדגים את המחט החדשנית. "מי מתנדב?" שאל ואוריאל, מיד הרים את היד. השרוול של זרועו הורם, הקצין ניקה בתמיסת חיטוי את אזור הווריד והראה לחיילים כיצד להחדיר את המחט הזעירה אל הווריד. אוריאל כמעט ולא חש את הדקירה. הקצין סיים את ההדגמה הוציא את מחט העירוי מהווריד, או לפחות כך חשב שעשה, וביקש לארוז את הצידוד.

גם בלהט השמש היוקדת ניתן היה להבחין בחיורון שפשט לפתע על פניו, המחט פשוט נעלמה. צינור העירוי היה בידי אבל קצהו היה חלול ללא המחט. לרגע התבונן סביבו, מחפש אולי היא נשמטה לאיזה מקום, אבל בשבריר של שניה, הבין את המשמעות, המחט נותרה נעוצה בתוך הווריד, אולי אפילו עמוק יותר ואם חלילה היא תעשה את דרכה אל תוך הגוף, זה עלול

להיות גזר דין מות.

"אל תזוז מילימטר", קרא הקצין אל אוריאל. קיבע את היד לבל תזוז ממקומה והורה לטייס המסוק להדליק את המנוע. אלונקה נפרשה ברגע, ואוריאל, שעדיין אינו מעכל את מה שקורה במהירות כה רבה, כבר הושכב על האלונקה והובל אל בטן המסוק. יוסי המפקד היה בהלם. כהרף עין הפך האירוע שאמור היה לאורר אותם קצת מאימי המלחמה, לסיפור של חיים ומוות. הוא עוד הספיק לאחל לאוריאל לחזור בשלום, לפני שראה אותו נבלע בתוך המסוק הממריא אל על.

החיילים המופתעים מההתרחשות ניסו להתרחק מהמקום במהירות, לפני שיתכסו בענני האבק המדברי. אבל יוסי המ"פ, היה תקוע על מקומו מאובן. הוא הסתכל אל הקרקע כשמשב הרוח של להבי המסוק פיזר את החול לרגליו ומשהו נצנץ לעברו. הוא התכופף אל החול הלוהט, ממשש את הגרגירים הזהובים. ואז ראה למרגלותיו את המחט הזעירה מונחת לה בשלווה על החול הצהוב, אינה מודעת למהומה שחוללה רגע קט קודם לכן...

לימים, כאשר כבר חבש את ספסל הלימודים של אחת הישיבות החשובות בארץ, סיפר ר' יוסף, הקיבוצניק לשעבר: "כאשר ראיתי את המחט על הרצפה, ידעתי שעומדות בפני כעת שתי אפשרויות: האחת, ליטול את מכשיר הקשר ולהודיע למסוק המתרחק לשוב אל הבסיס עם אוריאל, אבל חשתי בוודאות כמעט מוחלטת שאם אעשה זאת, אשאר בלי מכשיר הקשר היחיד שהיה לפלוגה. בדרך כלשהי הוא מן הסתם יפסיק לעבוד..."

האפשרות השניה היתה להודות שאם האלוקים רוצה, אין מי שיוכל למנוע זאת בעדו. בחרתי כמובן, באפשרות השניה. ולכן אני כאן..."

רצון יראיו יעשה. צריך רק לבקש, ולהאמין.

(האמנתי כי אדבר; הובא בגיליון 'קבלת שבת')

יהלומים מגדולי ישראל

ארבעת האברכים פנו לביתם מעוטרים ב'מינוי' החדש שקיבלו זה עתה מהרבי - "חברי ועד השבת של וינה", כשבלבם תמיהה גדולה. מה בדיוק אמור ה'ועד' הזה לעשות? עם מי הוא אמור לעבוד?

אולם לא חלפו אלא ימים מעטים והם נוכחו בחשיבותו הגדולה של המינוי...

לארה"ק כבר בתוך שבוע, לרגל שמחת הברית לבני הרה"ג ר' מרדכי שליט"א, אמנם מה' מצעדי גבר, ומאת ה' הייתה זאת שבארה"ק ערכו 'הסתדרות העובדים' שבייתה כללית במשק, וגם נמל התעופה היה סגור ואין יוצא ואין בא, וע"כ נשאר זקני זצ"ל

סיפר כ"ק האדמו"ר מזוטשקא ירושלים שליט"א (מעובד מתוך ספרו 'שמועות טובות'): בחודש חשוון שנת תשנ"ח נסע זקני כ"ק אדמו"ר הרה"ק מזוטשקא זצ"ל לווינה שבאוסטריה לשהות של כמה ימים עבור מוסדותיו הק'. הוא היה אמור לחזור

כעבור שנים, בחודש אדר תשע"ג, התוודעתי למאורע נפלא שהתרחש שם באותם ימים שסבי נאלץ להישאר בווינה, המלמד על ה'השגחה פרטית' שכיוונה את סיבת עיכובו. וכך היה מעשה: במהלך השבוע הראשון לשהותו בווינה, הגיעו לפניו בבית האכסניה אצל הרה"ח ר' יהושע פרידמאן הי"ו, בעלי בתים ואברכים להתברך מפי קדשו. והנה בעת שהיו לפניו כמה אברכים בצוותא, שאל אותם: "האם יש בווינה 'ועד השבת'?"

האברכים חייכו בינם לבין עצמם, והשיבו לרבינו שהקהילה החרדית כאן מאוד קטנה, וגם היא מחולקת לכמה קהילות קטנות, ואין כאן עבור מי לעשות 'ועד השבת'. רבינו השיב להם שאסור שיהיה כדבר הזה. "קהילת וויען ללא ועד שבת?! - ודיבר לפנייהם מחשיבות וגודל קדושת השבת, ואמר להם שאינם הולכים לביתם עד שממנים כאן 'ועד השבת של קהילת וינה'... וכך מינה רבינו זי"ע את הרב יעקב יחזקי' סופר שליט"א [בן גאב"ד פאפא פעיה"ק וחתנו של הרב שווארץ רב קהילה בווינה] לראש 'ועד השבת', ועוד ג' אברכים לחברי 'ועד השבת'. האברכים הלכו לביתם עם 'המינוי החדש', כשאינם מבינים עדיין מה הוועד הזה יעשה כאן בווינה ועם מי בדיוק הוא הולך לעבוד.

והנה כאמור, הרבי נאלץ להישאר עוד כמה ימים בווינה מפני השביתה, ואז בין האנשים שהגיעו לקבל את ברכת קדשו ולשאול בעצתו, הגיע יהודי מקומי קצת מודרני, שרצה ג"כ להכנס לרבי. כאשר נכנס פנימה החל לבכות, וסיפר כי בנו החליט להינשא לנכרית ר"ל, והוא לא יכול לסבול את הדבר הזה, וממש בנפשו הדבר.

הרבי ביקש ממנו לשבת, ושאל אותו: מה הפרנסה שלך? והשיב הלה שיש לו חנות למכירת מזכרות וצעצועים קטנים. שאלו רבינו: ומה עם שבת? האם החנות סגורה בשבת? והשיב הלה שאי אפשר לבקש ממנו לסגור את החנות בשבת, כי עיקר הפרנסה מגיע מימי שבת וראשון, והוא מוכן לסגור ארבעה ימים באמצע השבוע... שאז אין כמעט קונים, אבל אם יסגור בשבת אזי עדיף לסגור בכלל את החנות.

רבינו היה מזועזע עד עמקי נפשו. יהודי זה מחלל את השבת, ופירות מעשיו מגיעים אצל בניו רח"ל, ואיך מחלצים אותו ואת בנו ממיצר ומרדת שחת. רבינו קרא מיד לבעל האכסניה ואמר לו שיתקשר לאברכים שמונו על ידו ל'ועד השבת' של וינה ויאמר להם שיבואו אליו בדחיפות.

האברכים לא הבינו מה רוצים מהם, אבל הרבי קורא - אין ברירה ומגיעים מיד. היהודי הנ"ל מחכה בחוץ, והרבי מספר להם את הסיפור ששמע ממנו, כשהוא אומר להם בתוכחה: "האם אין

פה בשביל מי לעשות ועד השבת?! יש פה יהודים שמחללים את השבת, ואח"כ ילדיהם מתבוללים בין האומות רח"ל!" ואז פנה אליהם הרבי בזה"ל: "מה אומרים חברי הוועד השבת של וויען? אם היהודי יבטיח שהוא סוגר את החנות שלו בשבת ויתחיל לשמור שבת - אזי אנו מבטיחים לו שבנו יעזוב את הנכרית וישא בת ישראל כדת משה וישראל, ויהיה לו אידישע נחת?"... האברכים הרגישו שהם במעמד של בית דין, והרבי מפעיל פה כח מן השמים לפסוק פסק, והם צריכים וחייבים להסכים עמו. אפילו שאינם יודעים עדיין מה הכח של "ועד השבת", אבל בכח של הרבי הקדוש היושב כאן האמינו, והשיבו לרבינו שבוודאי כך יהיה! ואז הורה הרבי להכניס את היהודי לקודש פנימה, ואמר לו בזה"ל: "חברי 'ועד השבת' של וויען היושבים פה, החליטו שאם אתם תסגרו את החנות בשבת, אזי בנכם יעזוב את הנכרית וישא בת ישראל כשרה, ותראו ממנו הרבה נחת דקדושה".

היהודי החל לבכות שוב בהתרגשות, ואמר לרבינו שכמובן קשה עליו מאוד לסגור את החנות, אבל בשביל זה הוא מוכן ללכת אפילו במסירות נפש, ונתן הבטחתו לסגור את החנות ולהתחיל לשמור את השבת.

וסיפר לי הרב ר' יענק'ל סופר: אני מכיר אישית את בנו של היהודי הנ"ל, שכיום הינו אברך חסידי עם שטריימל, יושב ולומד, ויש לו שבעה בנים יקרים הלומדים במוסדות הכי מפוארים באחת הקהילות הק' באירופה, וגם אביו שומר תורה ומצות. יש לו רק קצת תרעומת על הרבי... הוא רצה אידישע נחת, אבל שהברכה של הרבי תפעל עד כדי כך שבנו יילך עם שטריימל - זה קצת מוגזם בשבילו...

בשומעי את הסיפור הנ"ל הבנתי מדוע בארה"ק היו צריכים לעשות שביתה, וזאת כדי להציל מרדת שחת יהודי בעיר הבירה וינה.

[ואגב, בעת שמחת השבע ברכות של תלמיד הישיבה הרב אברהם אליהו פרידמן שנערכה בבורו פארק בביהמ"ד של סב החתן הרב מטענקא שליט"א, ביקשו ממני לדבר לפני הקהל, והיות ובשכונת בו"פ ידועה לכל המערכה הדגולה של זקניהרה"ק מזוטשקא זי"ע על מלחמת השבת, החלטתי לספר עובדה זו. כשסיימתי את הסיפור, שכיום הוא אברך חסידי עם שטריימל ו'וייסע זאקן' (גרביים לבנות) וכו', ניגש אלי אחד המשתתפים ושאל אותי בלחש האם כוונתי לאברך פלוני אלמוני, והיות ואמר את השם הנכון אישרתי את העובדה שאכן מדובר בפלוני. ואז הודיע האברך לקהל שהוא ג"כ מקהילת וויען, ומכיר את האברך, והמעשה לא כ"כ נכון, שהרי האברך לא הולך עם 'וייסע זאקן'... וחופ מזה הכל אמת ויציב...]

קבל את גיליון 'לקראת שבת' ישירות למייל שלך מייל: dirshu@dirshu.co.il

האם מחויב אדם לתחוב אצבעו באוזניו במקרה שיש לו ספק שמא ישמע לשון הרע?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'חפץ חיים'

של תחיבת האצבע באוזניו כדי לא לשמוע לשון הרע, ועל כן טוב לו בכבודות השמיעה, כי אין לך אדם שיאבה להגביה קולו בשביל להשמיע לשון הרע (חפץ חיים על התורה עמוד רעא).

וחיוב זה של הנחת אצבעו באוזנו, דעת הגר"נ קרליץ (חוט שני לשון הרע עמוד שס) שהוא אפילו אם הדיבור אסור רק כלפי השומע ולא כלפי המספר, וכגון שהמספר מדבר עם אדם אחר על פלוני לתועלת. ועוד הוסיף, שמסתבר שחיוב זה הוא רק כשכבר ששומע דבר איסור, שאז מחויב לשים אצבעו באזנו, אבל כשיש ספק אם ידברו לשון הרע, אין מחויב בזה עד שישמע שמתחילים לדבר לשון הרע, שאל"כ אין לדבר סוף, שיחשוש בכל פעם שמא מדברים לשון הרע.

בסעיף ה' (מכלל ו' בהלכות לשון הרע) כותב ה'חפץ חיים' שאדם שישב בחבורת אנשים שהתקבצו לענין מה, והתחילו לדבר דיבורים אסורים, והוא משער שדברי תוכחתו לא יועילו להם מאומה, אז אם יכול ללכת משם, או להניח אצבעו באוזניו - עושה בזה מצוה גדולה. וראה שם המשך דבריו מה יעשה אם אינו יכול לעשות את שני הדברים הללו.

בביאורים ומוספים מביאים את המסופר על החפץ חיים, שלעת זקנותו כשכבדה שמיעתו, שאלו פעם רב אחד מדוע אינו הולך לרופאים כדי שיטפלו ויקלו על שמיעתו, והשיב לו, כי איסור לשון הרע הוא בין בדיבור ובין בשמיעה; בדיבור יכול הוא להיזהר, כי הדיבור ברשותו של האדם, ברצותו מדבר וברצותו שותק, אבל השמיעה אינה ברשותו, ובזה צריך תחבולות

דקה מתוקה - 60 שניות על הדף היומי

מדוע התעכבו האבני נזר ותלמידו הרב מקוז'גלוב בציון הרשב"י?

שבת דף קל

במקומו של רבי אליעזר היו כורתין עצים וכו' במקומו של רבי יוסי הגלילי היו אוכלין בשר עוף בחלב

בפרשת ויחי (מט, כא) כתוב "נפתלי איילה שלוחה הנותן אמרי שפר" ומפרש רש"י זו בקעת גינוסר שהיא קלה לבשל פירותיה כאילה זו שהיא קלה לרוץ. ותרגם אונקלוס- "נפתלי בארע טבא יתרמי עדביה ואחסנתיה תהי מעבדא פירין יהון מודן ומברכין עליהון". וקשה הלא ברכת הנהנין היא מדרבנן ומהתרגום משמע שנלמדת מן הפסוק והיא מדאורייתא, ועוד מה רבותא דנפתלי והרי כל הפירות מברכים עליהם.

ומיישב שקושיא אחת מתורצת בחברתה, שאכן בכל מקום ברכות הנהנין הם מדרבנן אך מירון מקומו של רשב"י בעל הזוהר הקדוש, והזוהר בפרשת עקב אומר שברכות הנהנין מן התורה, וידוע כי במקומו הלכה כיחיד במקום רבים, וכמו שמצינו בשבת (קל). במקומו של ר"א היו כורתין עצים וכו' וכמ"ש הר"ן בפרק מקום שנהגו. ומירון הוא חלק נפתלי כידוע, וע"כ כתב התרגום על נפתלי שמקומו יעשה פירות ויהיו מברכים ומודים עליהם.

האדמו"ר מסוכטשוב בעל האבני נזר ותלמידו הגאון הרב צבי אריה פרומר - הרב מקוז'גלוב, שכיהן כראש ישיבת חכמי לובלין לאחר פטירת הגרמ"ש שפירא זצ"ל היו בארץ ישראל בשנת תרצ"ה במשך כארבעה חודשים, סיפורים רבים ישנם על מסע זה של צדיקים אלו. כשהגיעו למירון בל"ג בעומר, נכנסו יחד לציון הרשב"י להעתיר בתפילה ותחנונים לפני בורא עולם, האבני נזר יצא לאחר זמן ואילו הרב מקוז'גלוב עדיין נשאר בציון, ולכשיצא לבסוף ונשאל לסיבת עיכובו אמר שקיבל על עצמו שלא יעבור עליו יום ללא שיחדש חידוש תורה, כי חושש לשיטת הר"ן שמפרש את דברי הגמרא שיוצאים בברכת אהבה רבה מי שלא בירך ברכת התורה, ומקשה הר"ן א"כ ברכת התורה היא ברכה לבטלה ומתרחץ שאחד זה ללימוד תורה ואחד לחידושי תורה. וכיון שהיו היום בדרכים טרם חידש חידוש בתורה, וכעת חידש את חידושו. חידוש זה מופיע בספרו שו"ת ארץ צבי (ח"א סי' כז) וכך חידש:

להתקשר לתורה מסביב לשעון

מאת הרבנים הגאונים שליט"א

הרב **מאיר שפרכר** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 2/2

הרב **אליהו אורנשטיין** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 2/1

הרב **אפרים סגל** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית-אידיש

שלוחה 2/3-4

הרב **אריה זילברשטיין** שליט"א
הדף היומי בהלכה • עברית

שלוחה 1

הרב **יצחק לובינשטיין** שליט"א
הדף היומי בבלי • אנגלית

שלוחה 2/6

הרב **מרדכי שלמה פריינד** שליט"א
הדף היומי בהלכה • אידיש

שלוחה 1/3/1

הר"ר **אברהם פוקס** הי"ד
פחותה בכל יום - המייל היומי של דרשו
60 שניות מתוקות על סדר הדף היומי

שלוחה 3

הר"י **שלום יכנס ואברהם פוקס** הי"ד
לקראת שבת מלכתא
סיפורים ופנינים מפרשת השבוע

שלוחה 7

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

חייגו: *4992 או 077-2222-666

רמת החשש ל'טריפה' בבהמות ובעופות בעבר ובהווה

Lior Mizrahi/Flash90

ומזמן הראשונים ואילך התרבו הספקות בדיני הטרפות בבהמות, ובמיוחד בטריפות הריאה, ובעקבות כך החמירו הפוסקים בדיני הטריות השונים, כך שלא ניתן לקבוע עוד כי רוב הבהמות מותרות לאכילה. ובזמננו, התרבו טריפות הריאה אף בעופות.

[משנ"ב תצז, מט רנא; ביאורים ומוספים דרשו, 49 ר55, וראה שם, 58]

בהמה ועוף שיש בהם לקות - מחמת מחלה, מכה, וכדומה - אשר סופם למות מחמתה, הרי הם 'טריפה', ואסורים באכילה. בזמן חכמינו ז"ל, היו רוב הבהמות כשרות לאכילה, ורק מיעוטן טרפה, אך היה זה 'מיעוט המצוי', ולכן אסרו חכמים לאכול מבשר בהמה שנשחטה כל עוד לא נבדקה אם יש בה טריפה.

בהמה שמתה ביום טוב ללא שחיטה - האם מותר לטלטלה?

David Cohen/Flash90

ללא שחיטה כדין.

ויש אומרים, שבזמננו מותר לטלטל הטרפה אף לדעת השולחן ערוך, כיון שהטריפות התרבו (ראה לעיל), וקיים חשש שאם יאסרו את הטלטול, יימנעו מלשחוט ביום טוב, ותתמעט שמחת יום טוב, (וראה במקורות).

[שו"ע תצז, יז, משנ"ב נא, שעה"צ עז, וביה"ל ד"ה אסור; ביאורים ומוספים דרשו, 55-56; וראה משנ"ב תצח, מט]

בהמה או עוף שנשחטו ביום טוב ונמצאו 'טריפה', לדעת השולחן ערוך אסור לטלטלם, משום איסור 'מוקצה'. אבל לדעת הרמ"א מותר לטלטלם. ויש אומרים שאף לדעת הרמ"א אסור לטלטלם, משום איסור 'נולד', כיון שלפני שנמצאו טריפה היו ראויים ומיועדים למאכל אדם, וכעת השתנה מצבם ואינם ראויים עוד לכך. ומחלוקת כזו, קיימת גם לגבי בהמה שמתה ביום טוב

מהי ההלכה המיוחדת ליום טוב בנוגע למיקום הבדיקה של העופות מ'טריפות'?

Yonatan Sindel/Flash90

טוב, שהרי אם תימצא בהם טריפה, יאסר לטלטלם למקום אחר. מאידך, במקרה שאין מקום שבו ניתן לשמור את בשר הבהמה והעוף באופן שלא יתקלקל עד למוצאי יום טוב, מותר למכור את הבשר לגוי בצורת המכירה המותרת ביום טוב (ראה שו"ע לעיל שכג, א-ד).

[ביה"ל תצז, יז, ד"ה אסור; וראה עוד שם; וראה ביאורים ומוספים דרשו, 58]

כאמור לעיל, בהמה או עוף שנשחטו ביום טוב ונמצאו טריפה, יש הסוברים כי אסור לטלטלם, משום איסור 'מוקצה'. לדעה זו, את הבדיקה הנעשית בבהמה ובעוף לאחר שחיטתם כדי לראות אם יש בהם טריפה, וכן את הכרעת החכם בשאלות הנוגעות לדיני טריפה - יש לקיים במקום שניתן להותירם בו עד למוצאי יום

* בדרך כלל, 'דבר שיש לו מתירין' אינו בטל בתערובת, אך אם האיסור התערב בהיתר לפני שחל עליו האיסור, והתערובת היא 'לח בלח', האיסור בטל למרות שיש לו מתירין.
* עופות שאינם מסוגלים לפרוח למרחוק, אלא רק מעט, וייעדום לאכילה ביום טוב, מותר לאוכלם ביום טוב רק אם נמצאו במקום שבו עמדו בשעה שייעדום, או שניתן לזהותם בבירור.
* עופות זרים שנמצאו בשוכך פרטי, בסביבה שיש בה שובכים פרטיים נוספים, אסור לבעל השוכך להשתמש בהם או לאוכלם, משום איסור גזל דאורייתא.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

האם מותר לעשן או להריח טבק שמעורב בו חמץ בפסח?

בלבד, או אף בטבק המיועד להרחה, ויש מפוסקי זמננו שהורו כדעת המחמירים.
ובזמננו, קיימת בעיה דומה, של תערובת חמץ במרכיבי הסיגריות, ויש מפוסקי זמננו שהורו כי אסור לעשן בפסח.
[משנ"ב תסז, לג; ביאורים ומוספים דרשו, 3]

בעבר היו חלק מיצרני הטבק משרים את עלי הטבק בַּשְׁכָּר, שהוא חמץ, וכתבו הפוסקים שהטבק אסור בהנאה בפסח, אבל מותר להשהותו ברשותו בפסח, ויש להניחו בחדר סגור כדי שלא ייכשלו וישתמשו בו בפסח.
ונחלקו האחרונים אם דין זה אמור בטבק המיועד לעישון

הלוח היומי

כ"ב בתמוז | רבי מנוח הענדל ב"ר שמריה זצ"ל, ראב"ד וינה, בעל חכמת מנוח, מנוח הלבבות ועוד

בשנת תקנ"ב ביום שבת קודש שחל ב"ז בתמוז, פרץ קוזק רוסי בשם ארמילוס לבית מדרשו של הרה"ק רבי שלמה מקרלין ז"ע, בעיר לודמיר, וירה ב-15 מהמתפללים, בהם גם רבי שלמה מקרלין בעצמו, וביום חמישי של אותו שבוע (כ"ב תמוז) נלב"ע, הי"ד. הרה"ק רבי שלמה מקרלין ז"ע הי"ד היה תלמידו המובהק של הרה"ק רבי אהרן הגדול מקרלין, ורבים המובהק של רבי אשר מסטולין, רבי מרדכי מלכוביץ' ורבי אורי 'השרף' מסטרליסק, ז"ע.

יארצייט:

- שע"א: רבי מנוח הענדל ב"ר שמריה זצ"ל, ראב"ד וינה, בעל חכמת מנוח, מנוח הלבבות ועוד.
- תע"ה: רבי שבתי ב"ר יוסף משורר בס זצ"ל, בעל שפתי חכמים, שפתי ישנים ועוד.
- תקנ"ב: רבי שלמה ב"ר מאיר מקרלין זצ"ל הי"ד.
- תקס"ו: רבי אורי פייבל ב"ר אהרן זצ"ל, מדובנקה, בעל אור החכמה.
- תרל"ג: רבי דוד ב"ר מנחם מנדל מורגנשטרן זצ"ל, מקוצק, בעל אהבת דוד.
- תרנ"ו: רבי רפאל משה ב"ר שמואל אלבו זצ"ל, מרבני צפרו-מרקו, בעל באר שבע, הלכה למשה, ארבעה שומרים ועוד.
- תרצ"ז: רבי ישראל יוסף ב"ר אליעזר דוד פינקלר זצ"ל, מראדושיץ.
- תש"ב: רבי נחמיה ב"ר יהודה אריה לייב אלטר זצ"ל, מלודז', ר"י שפת אמת, בעל חידושי רבי נחמיה.
- תש"ד: רבי אברהם ב"ר יצחק גרודז'ינסקי זצ"ל הי"ד, בעל תורת אברהם.
- תש"ז: רבי יצחק אייזיק ב"ר יהודה צבי לאנגר זצ"ל, מסטרעטין.
- תשל"א: רבי רפאל ב"ר דב הכהן קוק זצ"ל, אב"ד טבריה, בעל כהונת רפאל.
- תשמ"ט: רבי לוי יצחק ב"ר אברהם נח בנדר זצ"ל, מחשובי רבני ברסלב, בעל נועם שיח, דיבורי אמונה, שיח שרפי קודש.
- תשע"ז: רבי יום טוב ידיד הלוי זצ"ל, רבה של קהילת חאלב בניו יורק ובעל מאיר טוב.

עיקר סיבת עיכוב הגאולה

אנו מתפללים ומצפים בכל יום לבניין ביהמ"ק, ואין אנו מתבוננים על עיקר סיבת העיכוב, ומה אם היה בכח עוון שנאת חנם להחריב את בית המקדש, ואפילו שעסקו בתורה ובגמ"ח, כל שכן שיש בכוחו שלא יבנה בימינו, ואם לא נתבונן לתקן עוון זה אז נהיה חס ושלום נמוקים בגולה.

(חפץ חיים אהבת ישראל ב)

אם יש אדם שאיננו חיים עמו בשלום, נשתדל עוד היום להתפייס איתו, ונזכה לתקן בכך את עיקר סיבת עיכוב הגאולה

* חדש - שיעורים וטיפים ב'גישמאק בלימוד' (שלוחה 33)

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il